

dotičnem narečji prevalira samoglasnik *a*; morda je *á* celo stopil na mesto naglašenege *o*.

Če bi tedaj tudi v naši radovednosti bili radi še marsikaj v opomnjah našli, vendar smo prof. Brandtu za podano jako hvaležni, ker je nam pojasnil marsikaj dozdej nejasnega, tako da bode vsakdo rad segel po tem ruskem prevodu radi omenjenih dodatkov.

V. O b l a k.

IV.

Jezičnik.

Knjiga Slovenska v XIX. veku. C. Spisal J. Marn. XXV. Leto. Natisnil in založil Rudolf Milic v Ljubljani. 1887. v 8°. Str. 97. Cena 60 kr., po pošti pod križnim zavitkom 65 kr.

Ponatisnen po lanskem »Učiteljskem Tovariši« in uravnan po metodi svojih prednikov popisuje nam XXV. letnik »Jezičnikov« v kratkih, semtertam žal prekratkih obrisih življenje in slovstveno delovanje 82 književnikov slovenskih v XIX. veku, počenši z Antonom Janežičem in sklepajoč s Franjem Ser. Cimpermanom. Poleg slovitih mož (Ant. Janežič, dr. J. Kr. Pogačar, dr. J. R. Razlag, J. Šolar, Božidar Raič, Janez Parapat) razpravljajo se tudi pesniki menj znanega ali celo pozabljenega imena, katerih mične, v priprostem narodnem duhu zložene pesemce so se tako udomačile, da imajo skoro veljavo narodnih proizvodov; saj jih prepevajo Slovenci povsodi z isto radostjo in naudušenostjo, kakor prave národne, ne brigajoč se za pesnikovo ime; (prim. Strelovo: »Popotnik pridem čez goro«, Uršičevo: »Popotvanje, bratje! je naše življenje«, Hueberjevo: »Otok Bleški — Kinč nebeški«). Ker smo že večkrat razslavljali vrline Marnove »Knjige Slovenske«, ocenjajoč posamezne razdele njene, bodi nam dovoljeno, zavriniti č. bralce na dotična poročila v »Ljublj. Zvonu«, da se tako izognemo nepotrebnemu opetovanju. Opazili pa smo v tem letniku tudi nekaj nedostatkov, katere dajemo na vedež velezaslužnemu g. strokovnjaku, nadejé se, da ga s tem ne žalimo.

Ker Marnova »Knjiga Slovenska« itak ni »književna zgodovina« v besede pravem pomenu, ampak le nekak obširen knjigopis ali biblijografija, upravičeni smo zahtevati od nje, da nam razoznanja vse knjige in vsaj vse večje spise dotičnih književnikov. Tega pa g. pisatelj ni povsodi storil. Kajti časih podaja nam le »knjige Slovincem bolj zanimljive« (prim. str. 62., Iv. Macun), ali pravi: »da si ne drzne reči, da je popisal vse spiske« (prim. str. 93., Lav. Gorenjec Podgoričan); tako n. pr. prezrl je (na str. 86.) od duhovnikov zelo čislani spis: »*Tercijari ali tretji red sv. Frančiška Serafiškega*«. Pastirjem in ovčicam nekoliko pojasnil V. L a h«,

delce, obsezajoče 34 str. v 16°, ki je izdano po družbi sv. Mohorja izšlo l. 1881. kot dostavek B. Bartola knjižici: »Hoja za Marijo Devico«. Nasproti pa nam je nedoumno, kako je zašel med književnike slovenske »prvi sloveči župan Ljubljanski«, Janez Nep. Hradeczký (str. 35.), ako ni nič slovenskega pisal; vsaj pisatelj nam ne vé nič povedati o književnem delovanji njegovem.

Od bibliografije res da ni pričakovati vseobsežnega životopisja; a semtertam hoče se nam dozdevati »Jezičnikovo« besedovanje v tem obziru vendar le preskopo. Ta nedostatek skuša sicer g. pisatelj poravnati s tem, da nam pri posameznih književnikih navešča vse vi re, po katerih se more bralec natančneje poučiti o dotičnikovem življenji in delovanji. Jednoč (na str. 12.) popravlja pri tej priliki knjigopisno pomoto, ki se je vrnila v Janežičeve »Večernice« l. 1870., str. 31. (o »Zarnici«).

V jedni svojih prejšnjih ocen smo imenovali g. pisatelja zlog »lapi-daren«, kar se nam je vrlo slabo obneslo, akopram s tem nismo nameravali izreči nikake graje. Opirajoč se na zadnji »Jezičnikov« letnik moramo to sodbo ponoviti, resnici na ljubo, žal z dostavkom, da je pisatelj »lapi-darni« zlog s svojo kratkorečnostjo ali malobesednostjo češče razumljivosti na kvaru; kajti pogostokrat more bralec pisateljevo misel le težko, t. j. šele po daljšem premišljevanji pogoditi, ali je pa sploh ne ugane. Kaj pomenjajo n. pr. besede na str. 81.: »V naslednjem listu stavi se po njem zastavici vganjka: „Zgodnja danica“ — ostalo bode vsakemu čitatelju dolgo časa — „vganjka“. Str. 51.: »V rokopisu je izročil (Melcer): „Die ältesten bekannten Umschiffungen Afrikas“ — komu je to izročil? Str. 70.: »Nasprot pohvali (Razlagove Zore) v Bčeli itd. oglasila sta se Cegnar v Ljublj. Časniku 103., 104 in v „Novicah“ l. 1852. Podgorski z Bleiweisom vred deloma zoper vsebino, največ zoper jezik „lunin“, zoper obliko itd., kar je pomagalo“ — kako ali v katerem obziru je to pomagalo, ostaja nam popolnem nejasno. Isto tako pogrešamo na str. 66. marsičesa, kar ne more biti vsakemu bralcu samo ob sebi umevno, n. pr. na katerem gimnaziji da sta toli vspešno delovala Globočnika (Anton in Jožef); pri zadnjem navaja se sicer »Izvestje gimn. 1858, str. 25., l. 1863., str. 34.«, a zopet ni povedano, katerega zavoda izvestje je v misel vzeto. Tudi Ant. Lesar (ibid.) je le profesor na c. kr. realki (dostavi: ljubljanski!). Str. 81.: »Životopis njegov (Šrolov) gl. 1886 št. 4. (namreč lista „Slov. Gospodar“, kar se ne da tako meni nič tebi nič posneti iz prejšnjih vrst). Isto velja o citatih: na str. 83; »Vojtehov brat — čast, katera mu gre itd. (1887 str. 632)«, kjer mora bralec uganiti, da je imel pisatelj v mislih najbrž »Ljublj. Zvon«; na str. 57., kjer moti posebno pomišljaj (—) pred citatom: »O smrti gl. 1883 str. 119 in 123« (namreč »Zgodnje Danice,

l. 1872.); na str. 82: „pravijo Novice“ in 83: „Bravci Novic — da je veselje (str. 7.)“ — dostavi: „Nov. l. 1860! — Grajana malobesednost zakrivila je tudi nekaj napačnih sintaktičnih skladov; prim. str. 75.; Božidar Raič . . . šolal se v Varaždinu in v Zagrebu, bogoslovja v Gradcu“; izraz „šolati se česa pač menda ni pravilen. Str. 48. (in češče drugodi): „Slovenski je sodeloval a) v djanje Svetnikov itd.“ mesto „sodeloval je a) v knjigi: Djanje Svetnikov“; str. 64.: „Pomagal je Slomšku v „Djanje Svetnikov“ — m. „Pomagal je Slomšku v (pri) knjigi „Dj. Svetn.“ Mesto: „dopisoval je v Novice“ (str. 24., 88. in dr.) reklo bi se bolje: „dopisoval je Novicam“. Izmed drugih slovniških (ali tiskovnih) hib omenjamo: „V vseh strokah slovenščine (str. 2., m. strokah“); „pri tiskovnih popravah“ (str. 46., m. tiskovnih“); „Značaj njegov je ves povedan v knjigi. Pridige itd.“ (str. 18., m. „ . . . v knjigi: Pridige itd.“); „v Novomestu“ (str. 51. in 78., m. „v Novem Mestu“); „v Zalilogu“ (str. 48. in 52., m. „na Zalem Logu.“). Pisava kaže tudi nekatere nedoslednosti; prim. str. 79., 80. in dr.: „vže“, str. 81. pa „že“; str. 32.: „kaplan“, str. 75. pa „kapelan“; str. 51. in 78.: „v Novomestu“, str. 83. in 91. pa: „v Novem Mestu.“

V obravnavanem „Jezičniku“ je ocenil sicer g. pisatelj semtertam veljavo in vrednost posameznih književnikov ali njih del — češče s tujimi, redkeje s svojimi besedami — v obče pravično, časih pa vendar le jednostransko ali celo krivično. Tako n. pr. bi se morala na str. 83. (Vojteh Kurnik) zgolj hvalečim besedam Bleiweisovih „Novic“ pridejati bolj objektivna sodba o Kurnikovem „pesnikovanji“, izražena n. pr. v zasebnem pismu, pesniku l. 1856. od Bleiweisa poslanem (gl. „Zvon“ 1887 str. 633.). Kajti pravo podobo pesnikovo podati more čitatelju le popolnem nepristranska ocena njegovih del, ki hvali, kar je hvalnega, in graja, kar je nedostatnega. Na str. 77. imenuje se Raičevo „Životopisje“ (o Debeljaku in Kosu) „*malo razborito*“ — in to gotovo po krivici! Popolnem pa se strinjamo z gosp. Marnom v njega sodbi o istega pisatelja zlogu, ki mu je bil „bujen, prenakopičen“, preveč pomešan z besedami, vzetimi (brez potrebe) iz staroslovenščine in drugih slovanskih jezikov; izvzemši „prenakopičenost“ velja vse drugo tudi o pisavi Lavoslava Gorenjca, dasi „Jezičnik“ tega ne omenja. Ali bi se bil Stritar res kaj „poboljšal“ (str. 72.), da se je izneveril svojim v (Dunajskem) „Zvonu“ zagovarjanim načelom in poprijel „Kalophronovih“, v „Zgodnji Danici“ l. 1870. razglašanih naukov, o tem nam ne kaže pričakati se z gosp. profesorjem, ker so si njegovi in naši leposlovniki nazori preveč — navskriž.

Ako se ne motimo, hoče „Knjiga Slovenska“ označiti pomenljivost posameznih književnikov nekako „po vnanjem“ s tem, da se tiskajo imena znamenitejših pisateljev z debelimi, menj znamenitih pa le z razprtimi

črkami. Potem pa ne razumejemo, čemu je privoščil g. profesor tolste črke književnikom, kakeršni so: Jožef Stibel (str. 18.), Frančišek Kosmač (str. 53.), Jožef Premru (str. 39.) in dr., dočim se morajo dokaj veljavnejši pisatelji in celo pesniki zadovoljevati le z razprtimi; n. pr. Jožef Virk (str. 41.), Matevž Hladnik (str. 32.) in celo toli pohvaljeni V. Kurnik (str. 82.).

V uvodu, knjigi na čelo postavljenem, izraža g. pisatelj svoje veselje o tem, da „so tudi v pričujočem stoletju vprav svečeniki našemu narodu vedno najzvestejši književniki.“ Kdo bi hotel ali mogel temu oporekati? Radi pritrjujemo i mi — tudi brez poziva: „bodimo iskreni“, ki meri najbrž na nas. V lanskem letu se namreč g. profesor ni bil tako previdno izrazil, trdeč, da so narodu njegovemu vprav svečeniki (umevaj: katoliški!) vedno bili najzvestejši književniki. Kažoč na dobo¹⁾, v kateri je bila baš katoliška duhovščina književnosti naši najhujša nasprotnica, skušali smo to njegovo presplošno trditev le pristojno omejiti. A nikdar nam ni bilo na mislih odrekati ali kratiti katoliškemu svečeništvu neprecenljivih in nedosežnih slovstvenih zaslug njegovih. Zato z vso spodobnostjo odklanjamo oni pikri in, kolikor se nas tiče, neupravičeni opomin.

V istem uvodu izreka g. pisatelj nadejo, „da mu (národu) bodo duhovni i v prihodnje — buditelji v veri in omiki — zvesto tudi po knjigah kazali pot, po kateri se ne zajde v novo poganstvo, ki bi bilo mnogo hujše od nekdanjega.“ Ta nada, ki naudaja g. profesorja z veseljem, napolnjuje nas s strahom, ako naj se tako uresniči, kakor bi bilo njemu ljubo. Duhovnih buditeljev v omiki, kakeršni so bili: Valentin Vodnik, dr. J. Zupan, škofa A. A. Wolf in dr. J. Kr. Pogačar, Bož. Raič, Lav. Gorenjec, J. Šolar, Andrej Einspieler, Dav. Trstenjak in dr., ne branimo se, marveč pozdravljamo jih vsekdar in povsodi z radostjo ter častimo blag njih spomin sijajno in naudušeno, kar dokazuje nedavna preteklost. A Bog ne daj, da bi v slovstvu našem „zvonec nosili“ svečeniki kakor dr. Mahnič, Kalophron christianus (dr. J. Ulaga) ali celo pisci znanega »lista«, koji so ožigosali mlado leposlovno književnost našo s sramotilno znamko, da pači mladino „durch Schlüpfrigkeiten in verführerisch schöner Sprache“. Mesije te vrste ne hoti nakloniti previdnost božja nam, niti njegove „innigste Theilnahme“ slovstvu našemu! Take besede bile bi morda umestne pri národih, ki so rodili pisatelje in pisateljice a la Boccaccio, Casanova, Ch. P. de Kock, Eugène Sue, Emile Zola, George Sand; a pri pohlevnem narođiči slovenskem in

¹⁾ Glej „Ljublj. Zvon“ 1887., str. 571—573., kjer blagovoli č. bralec popraviti dva neljuba nam tiskovna pogrška ter čitati: „ni snováł *po dohah*“ (m. „po podobah“) pa „konec srednjega veka in 16. in 17. stoletje“ (m. . . . „stoletje“, kar je nezmisel).

nedolžni njegovi literaturici niso nič drugega nego „velik ropotec, ki malo melje“. Opevati in poveličevati jeden najblažjih čutov človeških, ljubezen (umevaj: čisto, idealno), je torej pregrešno, pohujšljivo! Da so taki nazori po pravu veljavni pred vesoljnim svetom in pred sodnim stolom božjim, potem na grmado s „pohujšljivimi“ deli vašimi, Shakespeare in Scott, Molière in Racine, Petrarca in Ariosto, Schiller in Goethe, Kraševski in Turgénev, Preširen in Stritar! Vaših duš pa se usmili sam pravični Bog! Gorje tudi tebi in tvoji kolikor „visoki“, toliko erotični pesni, o modri Salomon! Iz šol pomedimo „opolzle“ pesnike Homerja in Sofokleja, Ovidija in Vergilija, na njih mesto pa postavimo Mahničeve uzorne sestavke latinske — o pijanci Preširnu! Potem šele se je nadejati one blažene, idilske dôbe, v koji bodo peli pesniki:

»Gosence kaj na repo varje,
Kak perdeluje se krompir nar bolji;
Kako odpravljajo se ôvcam garje,
Preganjajo ušivim glavam gnjide« itd.,

ali k večjemu popisovali v „nesmrtnih“ spevih življenje kakega puščavnika ter zaznamenjevali nesrečno besedo „ljubezen“, ako se ji ne bode dalo izogniti, takole: „lj“ (!) Ta doba res ne bo dišala po klasičnih „poganskih“, ampak smrdela bo po „rovtarskih Atenah“. A bodimo resni! Izpodriniti hočete leposlovju splošno veljavna estetična načela in jih nadomestiti z jednostranskimi, verskimi; zatreti hočete poezijo, ta dar nebeški, podeljen človeku, da mu blaži in povzdiguje srce ter olajšava in sladi bedno življenje; izpodbiti hočete omiki jeden glavnih stebrov. Boječ se, da ne bi se popačilo po naših baladah in sonetih, novelah in romanih nedoraslo detinstvo, kličete leposlovstvu našemu svoj „anathema sit“, in vendar vam ne more neznano biti, da leposlovni listi naši niso namenjeni mlečnozobi mladini, marveč „razumništvu slovenskemu“, torej odraslim ljudem! Saj so to že večkrat naglašala posamezna uredništva, imenoma „Zvona“ (Dunajskega in Ljubljanskega). Ako pridejo „gewisse belletristische Blätter“ slučajno v roke kakemu nezrelemu dečku ali dekletu, kdo more za to! Brez „pohujšljivih“ mest ni niti sv. Pismo, da, celo v katekizmu za prve razrede narodnih šol nahaja se marsikaka otroku zavjetljiva beseda; a pri vsem tem ni še nobenemu škofu ali papežu na um prišlo, preklicati te dve knjigi zavaljo njiju kjekodi spodtakljive vsebine.

Ako večina katoliške duhovščine, ugodivši časovnemu duhu po vzgledu sedanjega, ne samo v cerkvenih, ampak tudi v posvetnih rečeh v resnici

1) Kakor l. 1856. neki pisatelj neduhovnik, ki je, navajajoč kitico kranjske narodne pesni, dobro vedel, kako se pregreši Slovence, ako le omeni besedo „ljubezen“.

razsvetljenega papeža Leona XIII., popusti svojo ozkosrčno in jednostransko literarno stališče, podvržemo se brez pomisleka njenemu vodstvu v omiki, torej tudi v književnosti. Dokler pa vsiljuje slovstvu našemu svoje prečudne nazore, prepuščamo ji sicer „buditeljstvo“ v veri, v leposlovju pa moramo vodstvo njeno odbijati z vso odločnostjo ter hoditi svojo pot, služeč jedino le ideji lepote in resnice. —

Pred pisateljevim uvodom beremo mično čestitko, s katero pozdravlja naš pesnik Ant. Funtek v imeni „Učiteljskega Tovariša“ „Jezičnik“ o petindvajsetletnici njegovega delovanja. Četrto stoletja! Lepo število let v dōbi človeški! Blagor mu, kdor jih je preživel delujoč tako koristno in uspešno, kakor „Jezičnik“ in učeni, domoljubni pisec njegov, g. prof. Marn! Njemu se pač ni bati trpkega očitaja: Floruit sine fructu — defloruit sine luctu! Kajti s svojim „Jezičnikom“ ³⁾ si je pridobil nevenljivih zaslug o slovstvu

³⁾ V prvih 8 letnikih (1863 — 1870) razpravljal je „Jezičnik“ v dialoški obliki jezikoslovne stvari, le tu pa tam vpletajoč kaj knjigopisnega. Res, da je marsikak ondi razglašen nauk dandanes zastarel in neveljaven; a v svoji dobi so ti letniki neizmerno hasnili, goječ ljubezen do mile nam materinščine, šireč znanje njenih posebnostij in vzbujajoč ob jednem na slovstveno delo. Letniki 9.—20. prinašali so vestno in natančno posnete životopise znamenitih književnikov slovenskih in sicer:

Letnik 9., 10., 11., (1871 — 1873.): Metelko v slovenskem slovstvu.

„ 12. (1874.): Peter Hitzinger v slovstvu slovenskem.

„ 13. (1875.): Jan. Nep. Nečásek pa Anton Umek Okiški.

„ 14. (1876.): Otec Marko Pohlin pa Val. Vodnik.

„ 15. (1877.): A. Kranjska Čbelica s Čbeličarji. B. Dr. Jakob Zupan.

C. Vladika Matej Ravnikar. D. Dr. J. Zupan in dr. Fr. Prešern.

„ 16. (1878.): A. Matej Ravnikar Poženčan. B. Matija Vertovec. C. Mihael Verne.

„ 17. (1879.): A. Juri Kobe. B. Juri Varl. C. Anton Žakelj. D. Anton Oliban, E. Andrej Likar. F. France Jeriša. G. Dr. Leon Vončina.

„ 18. (1880.): A. Jernej Kopitar. B. Matija Čop. C. Dr. France Prešern.

„ 19. (1881.): A. Jožef Žemlja. B. Bernard Tomšič. C. France Malavašič. D. Dr. Simon Klančnik. E. Dr. Jožef Rogač. F. Janez Bonač. G. Matevž Lotrič. H. Leon Engelman Nožarjev. I. France Svetličič.

„ 20. (1882.): „Novice“ pa Dr. Janez Bleiweis.

Tečaji 21.—25. (1883—1887.) razglašajo „Knjigo Slovensko“, t. j. zvezno in kronološko urejeno knjigopisje s pridejanimi kratkimi životopisi, in sicer:

Letnik 21. (1883.): Knjigo Slovensko v dobah 16., 17. veka.

„ 22. (1884.): „ „ v 18. veku.

„ 23., 24., 25. (1885—1887.): Knjigo Slovensko v 19. veku (A. B. C).

Za tekoče leto se nam obeta „Knjiga Staroslovenska“; potem pa pričakujemo od spretnih pisateljev še popisa onih doslej ne razpravljanih pisateljev živečih ali že zamrlih, s katerimi se bode popolnem zadelala vrzel med knjigopisjem Čopovim in Costovim.

Pis.

našem, zgradivši zanesljivo in trdno podlago toli zaželeni in potrebni „književni zgodovini slovenski.“ Te zasluge njegove ve ceniti vsak, kdor se bavi s književnostjo našo bodi si kot njen prijatelj in branitelj, bodi si kot učitelj v šoli ali kot pisatelj o slovstvenih stvareh. Brez oprezovanja pripriznaval in poudarjal jih je vsako leto i „Ljubljanski Zvon“ in če je tudi časih „Jezičniku“ kaj malega opočital ali popravljal, vodil ga je pri tem vselej dober namen: koristiti stvari, nikdar zlobna volja: žaliti osebo. Nadejé se, da je i gospod profesor sam prepričan o odkritosrčnosti naših besed, izrekamo o srebernem jubileji „Jezičnikovem“ presrečno željo: Bog nam ohrani marnega Marna (nomen est omen!) in čile njegove moči še dolgo vrsto let slovstvu slovenskemu v korist, domovini v čast in slavo, nam in njemu samemu na veliko radost!

Fr. Wiesthaler.

L I S T E K.

Biblijografija slovenska. Pod tem naslovom hočemo odslej naznanjati vse nove knjige slovenske, ki se pošiljajo uredništvu našemu; o važnejših izmed njih bomo o priliki obširneje poročali:

— Katoliško društvo detoljubov, poseben pripomoček za vzgojo in rešitev mladine. Založilo »Kat. društvo detoljubov« -- Tiskala »Katoliška Tiskarna« v Ljubljani, v mali 8. 16 str.

— Krščanski detoljub. List za krščansko vzgojo in rešitev mladine. Izhaja štirikrat na leto. — Vreduje *Ant. Kržič*. Ljubljana, 1888. Tisk »Kat. Tiskarne«. — Založba »Kat. društva detoljubov«, v mali 8. 32 str. Prvi zvezčič prinaša: Zakaj so priče te knjizice izhajati? — Zakaj morajo krščanski detoljubi otroke radi imeti (sic!)? — Ne kliči me stvarnik od tod! (Molitev bolne matere.) (Pesem) zložil Rad. Silvester. — Najimennitniši dan v otroškem življenji (Opomin starišem) — Sedem poglavitnih grehov pa otroška vzgoja, spisal Dr. J. Lesar. — Kazalni poduk v izreji. — Šiba novo mašo poje. — Molitev pred jedjo in po jedi. — Materna solza od Krištofa Šmida. — Otroci — žganjepivci! — Kaj je bolje: tikati ali vikati? — Iz otročjih ust. — Zadeve »kat. društva detoljubov«. — Ovoj prinaša: Priporočilo. — Cena 40 kr. na leto. I. štev. podaje »Priloga za otroke«:

— Ali znaš? Zbirka krščanskih resnic in molitev, ki naj bi jih vsak kristjan znal na pamet. V Ljubljani 1888. Založilo »Katoliško društvo detoljubov«. — Tiskala Katoliška Tiskarna v Ljubljani, v mali 8. 32 str.

— Koroške bukvice. Slovenskemu ljudstvu v poduk in kratek čas 5. in 6. snopič. Izdaja in zaklada *Filip Haderlap Furjev* v Celovcu. Tiska J. Krajec v Rudolfovem. Vsak zvezek stoji po 10 kr. Naročnina na 6 zvezkov znaša po 60 kr. in pošilja se g. pisatelju v Celovec.

— Stric Tomova kočá ali življenje zamorcev v robnih državah svobodne severne Amerike. Angleški spisala Henrieta B. Stowe. Iz nemškega poslovenil *Fr. Malavašič*. Drugi popravljeni natis. Založil in izdal Janez Giontini v Ljubljani, 1888, m. 8, 228 str. S štirimi lesorezi. Cena v polplatno vezani knjigi samo po 70, s pošto po 75 kr. —

Nove knjige za slovensko mladino. 1. Narodne pripovedke za mladino, spisal *Dominicus* (2. zvezek). — 2. Naschnikova hči, cvetlica pustinje. — 3. S prestola na mo-